

KÜTAHYA ÇİNİ SANATININ MİMARİDEKİ YANSIMALARI

Mimaride dekorasyon; mimarideki kusurları kapatmak için değil, mimarinin tamamlayıcı bir ögesi olarak düşünülmeli. Bir başka bakışla, onu oradan aldığımız zaman, onun eksikliği veya boşluğunu görüyorsanız, işte o dekoratif anlayış o mekanın bütünleyici parçasıdır.

Mimaride çini kullanımı yüzyıllardır uygulanmıştır. Hatta bazen çini, mimarinin olmazsa olmazıdır.

14. yüzyıl sonlarına kadar Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde çini kullanılacak mimari yapıların, şantiye alanlarının, taş, ahşap atölyeleri yanında çini atölyelerinin de kurulup, oranın ihtiyacı olan çiniler yerinde üretilip, kaplanmıştır. Tarihi yapılardaki restore çalışmalarında çıkarılan çini fırın buluntuları bunu doğrulamaktadır.

Günümüzde Kutahya çini sanatının mimarideki uygulamaları önemli bir yer teşkil eder. Camilerimizde, sivil mimari olarak oteller, Türk hamamlarında, kent mimarisi olarak terminaller, metro istasyonları, iskelelerde, resmi yapılar da olmak üzere, gerek iç mekan, gerek dış mekanlarda başarı ile uygulanmaktadır.

Hazırlayan:
Mehmet KOÇER

Burada önemle üzerinde durulması gereken konu, proje safhasında, çini kullanılacak yerlerin belirlenmesidir.

Çini kullanımında görüş mesafesinin de dikkate alınması önemlidir. Örneğin iç mekanda çok güzel görünen bir pano, dış mekanda aynı etkiyi vermeyebilir. Çünkü görüş mesafesi arttıkça motif, desen ve renk uygulamalarında aynı etkiyi görmeyiz. Bunu gidermek için dış mekanlara döşenecek çinilerde motif ve desenleri daha büyük ölçeklerde düşünmek gerekmektedir.

Dış cephe denildiğinde, tabii ki buradaki iklim şartları da dikkate alınmalıdır. Kütahya çinilerinde buna dönük kaygıları giderici yönde -20, -25 oC 'lere dayanıklı çini masseler de üretilmektedir. Bu tür çini bünyeler Taş Çini olarak adlandırılmaktadır.

İç mekan tasarımlarında, çini uygulamaları daha da artmakta, duvar kaplamaları dışında çini lavabo, ayna, tabak ve vazo formları değişik boy ve ebatlarda mekanları gerek kullanım, gerekse dekoratif unsur olarak zenginleştirmektedir.

Çini; taş, mermer, ahşap gibi malzemelerle kombinler oluşturulduğunda da çok güzel sonuçlar alınmaktadır. Biz bütün bu uygulamaların, mimarlarımızın rehberliğinde oluşturulmasından yanayız. Hatta arzumuz mimarlarımızın projelerini hazırlarken çini kullanacakları mekanları belirlemeleridir.

Az da olsa çini örneklerini son zamanlarda kamu binalarında görmekteyiz. Bunun daha da yaygınlaşması konusunda öncelikle mimarlarımıza çok iş düşmektedir. Genelde mimarlarımızın çiniyi yeterince tanımadıkları kanaatindeyim. Bu işle uğraşanların da çiniyi tanıma konusunda yetersiz kaldıklarını görüyorum.

Bugün bazı kentlerde, mimaride genel bakışla bir takım moda akımlar, malzemeler ve bunlara dönük uygulamalar var. Bunların bir müddet sonra cazibelerini kaybettiğini, aynı şeylerin tekrarlandığını düşünüyoruz. Çini kullanımında yapılacak bilinçli uygulamalar, tasarımın her zaman canlılığını korumasını sağlayacaktır.